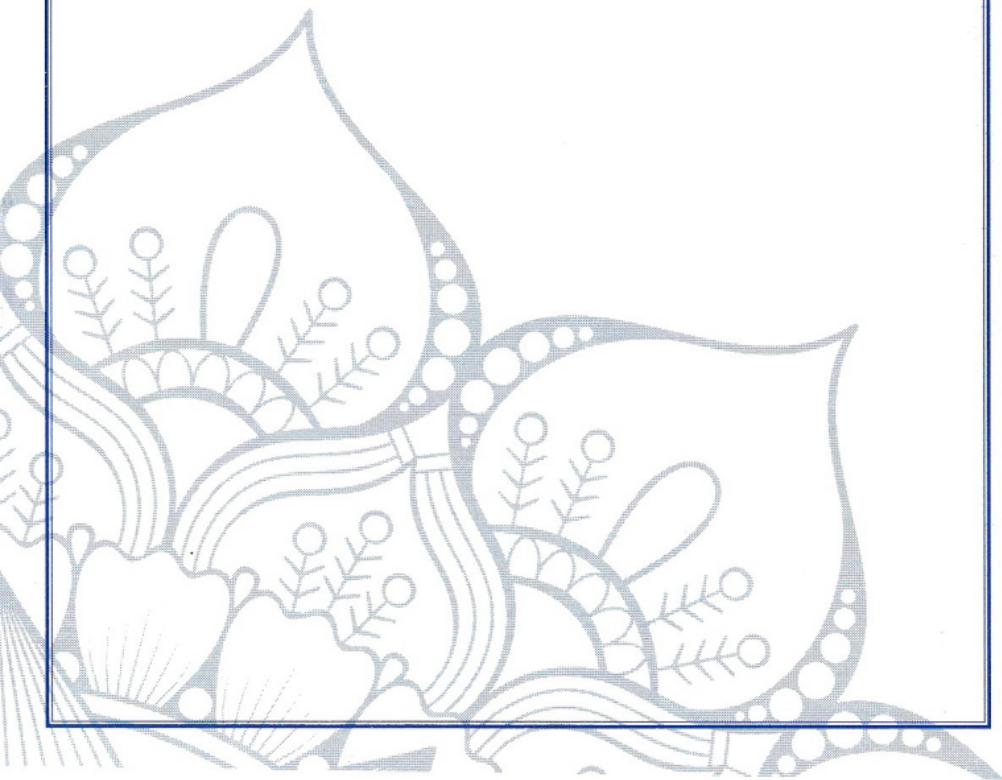

ข้อพึงปฏิบัติโดยทั่วไป
ในการเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ข้อพึงปฏิบัติโดยทั่วไป ในการเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

กรณีเป็นงานนั่งเฝ้าฯ

เมื่อเสด็จฯ ถึง ผู้เข้าเฝ้าฯ ต้องลุกขึ้นยืนตรงเพื่อถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่ยกมือไหว้ทั้งความเคารพหรือทักษิณผู้ตามเสด็จฯ

การยืนถวายความเคารพ ให้ยืนตรงขาซิต แยกปลายเท้าห่างเล็กน้อย มือทั้งสองข้างแนบลำตัว

จากนั้น ให้ถวายความเคารพ ดังนี้

สุภาพบูรุษ คำนับ

สุภาพสตรี ถอนสายบัว

หลังจากนั้น ให้ยืนตรงรอนกว่าจะเสด็จมาประทับที่พระราชอาสน์ จึงถวายความเคารพอีกครั้งแล้วนั่งลง

กรณีมีพระบรมวงศ์ตามเสด็จฯ ต้องรอให้ทุกพระองค์ประทับ จึงถวายความเคารพแล้วนั่งลง

ในระหว่างพระราชพิธี หากทรงลุกขึ้นเพื่อเสด็จไปทรงประกอบพิธี ผู้เฝ้าฯ ต้องลุกขึ้นยืน ถวายความเคารพ

ระหว่างทรงประกอบพิธี ผู้เฝ้าฯ ยืนในท่าตรง จนกระทิ้งทรงประกอบพระราชกิจเสร็จและเสด็จไปประทับพระราชอาสน์ พระบรมวงศ์ที่ตามเสด็จประทับพระเก้าอี้แล้ว ให้ผู้เฝ้าฯ ถวายความเคารพและนั่งลง

เมื่อเสด็จฯ กลับ ให้ผู้เฝ้าฯ ถวายความเคารพ และรอ

จนกว่าดุริยางค์บรรเลงเพลงจบ ในกรณี ที่พระบรมวงศ์ยังประทับอยู่ ผู้ฝ่าย ต้องนั่งฝ่าย รออยู่ก่อน เมื่อเส็จฯ กลับ ผู้ฝ่าย ต้องถวายความเคารพ แล้วจึงกลับออกจากบริเวณ

กรณีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเส็จไปทรงกราบถวายบังคมพระบรมอัฐิที่หน้าพระแท่น นพปฎลมหาเศวตฉัตร ให้ผู้ฝ่าย ลูกขึ้นถวายความเคารพและยืนรอจนกว่า จะทรงกราบถวายบังคมพระบรมอัฐิเสริช และทรงหันมาทางผู้ฝ่าย ขณะนั้นให้ผู้ฝ่าย ถวายความเคารพก่อน (หากถวายความเคารพช้า จะแลดูไม่เหมาะสม)

เมื่อเส็จออกจากมณฑลพิธี ผู้ฝ่าย ยังคงยืนในท่าตรง รอจนกว่าดุริยางค์บรรเลงเพลงสรงเสริญพระบรมมีจบ ให้ถวายความเคารพอีกครั้งจึงออกจากมณฑลพิธี

ในขณะที่ทรงคม (ไหว) หรือทรงกราบถวายบังคมพระบรมอัฐิที่หน้าพระแท่นฯ (ทั้งเมื่อเส็จฯ ถึง ในระหว่างประกอบพิธี และก่อนเส็จฯ กลับ) ในขณะที่ทรงกราบพระสงฆ์และเมื่อพระสงฆ์กลับ ผู้ฝ่าย ไม่ต้องประนมมือ ให้วหรือถวายความเคารพ

เมื่อเสร็จงานแล้วก่อนกลับ ให้ผู้ฝ่าย ถวายความเคารพโดยการให้วหรือกราบพระบรมอัฐิ พระพุทธธูปสำคัญในพิธี

กรณีเป็นงานยืนฝ่าย

ปฏิบัติตามในทำนองเดียวกับงานนั่งฝ่าย ทุกประการ เพียงแต่ไม่มีเก้าอี้สำหรับนั่งฝ่าย

กรณีพิธีส่งหน

- พระสงฆ์ถวายศีล

เมื่อเจ้าหน้าที่กรรมการศาสนากล่าวคำอาราธนาศีล

ผู้เฝ้าฯ ไม่ต้องประนมมือ

เมื่อกล่าวคำอาราธนาศีลจบ พระสงฆ์จะถวายศีล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว/พระบรมวงศ์ ทรงประนาม

พระหัตถ์รับศีล ผู้เฝ้าฯ ต้องประนมมือด้วยใจเสร็จการถวายศีล

- พระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์

เมื่อเจ้าหน้าที่กรรมการศาสนากล่าวคำอาราธนาพระปฏิตร

ผู้เฝ้าฯ ไม่ต้องประนมมือ

เมื่อกล่าวคำอาราธนาจบ พระสงฆ์จะเจริญพระพุทธมนต์

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว/ผู้แทนพระองค์/พระบรมวงศ์

ทรงประนามพระหัตถ์ เมื่อถึงบทสรรเสริญพระพุทธคุณ

พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ผู้เฝ้าฯ ต้องประนมมือ เมื่อทรงลด

พระหัตถ์ลง ให้ผู้เฝ้าฯ ลดมือลงและนั่งลำร่วม

หากผู้เฝ้าฯ มีแนวทางปฏิบัติตามลักษณะของตนเอง
ไม่ต้องประนมมือ แต่ให้นั่งลำร่วม

ผู้เฝ้าฯ ที่เป็นพุทธศาสนิกชน การประนมมือต้องปฏิบัติ
ตามที่ทรงปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลา

- พระสงฆ์แสดงธรรมเทศนา

เมื่อเจ้าหน้าที่อาราธนาธรรม ผู้เฝ้าฯ ไม่ต้องประนมมือ

เมื่อเริ่มแสดงธรรมเทศนา ให้สังเกตว่าทรงประนามพระหัตถ์

/ ผู้แทนพระองค์ทรงประนามพระหัตถ์หรือไม่ หากทรงประนาม

พระหัตถ์อยู่ให้ประนามไว้ เช่นนั้น หากลดพระหัตถ์เมื่อใด ให้ผู้ฝ่าฯ ลดมีองในท่าล่ำรุ่ม

- พระสังฆรับพระราชทานฉัน

กรณีมีการพระราชทานภัตตาหารแด่พระสังฆ์ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้แทนพระองค์ และพระบรมวงศ์ ฝ่ายหน้าจะทรงปฏิบัติพระสังฆ์

กรณีเชิญบุคคลสำคัญหรือข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ไปร่วม ประเคนภัตตาหารและปฏิบัติพระสังฆ์ เจ้าหน้าที่สำนักพระราชวัง จะเป็นผู้เชิญเฉพาะบุคคล ส่วนผู้ฝ่าฯ อื่น ให้ลูกขี้นยืนแล้วถวาย ความเคารพ รojนเสด็จกลับมาประทับพระราชอาสน์ จึงถวาย ความเคารพอีกครั้ง แล้วนั่งลง

ผู้ที่ได้รับเชิญให้ปฏิบัติพระสังฆ์ ให้เดินตรงไปยังพระสังฆ์ รูปที่เจ้าหน้าที่นำไป เมื่อถึงหน้าพระสังฆ์ ให้หยุดยืนตรง หันหน้าไป ทางพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือผู้แทนพระองค์ เมื่อประทับ พระราชอาสน์แล้ว ให้ถวายความเคารพแล้วประเคนภัตตาหาร เสร็จแล้วถวายความเคารพ แล้วนั่ง หากพระสังฆ์สนใจด้วย จึงสนทนาร้อตืตอบ

เมื่อพระสังฆรับพระราชทานฉันเสร็จแล้ว พระบาท- สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศ์ จะทรงลูกขี้นเพื่อเสด็จ กลับไปประทับพระราชอาสน์และพระเก้าอี้ ผู้ฝ่าฯ ต้องยืนถวาย ความเคารพ รojนกว่าทุกพระองค์จะประทับที่พระราชอาสน์และ พระเก้าอี้แล้ว ให้ถวายความเคารพอีกครั้งและนั่งลง

ผู้ปฏิบัติพระสังฆ์ เมื่อทรงลูกขี้น ให้ลูกขี้นยืนตรงถวายความเคารพ เมื่อเสด็จผ่านให้ถวาย ความเคารพ และรอจนกระทั้งประทับที่พระราชอาสน์และพระเก้าอี้แล้ว ให้ถวายความเคารพกลับไปนั่งประจำ ที่นั่งเฝ่าฯ ก่อนนั่งให้ถวายความเคารพอีกครั้ง และนั่งลง

- พระสังฆ์สดับปกรณ์

จะจัดให้มีในพระราชพิธีพระบรมศพหรือทรงบำเพ็ญพระราชกุศลทักษิณานุปทานถวาย พระบรมอัฐิ (หมายกำหนดการจะกำหนดไว้)

กรณีนี้ผู้เฝ่าฯ ไม่ต้องมีส่วนร่วมปฏิบัติ เพียงแต่เมื่อทรงลูกขี้น ให้ผู้เฝ่าฯ ลูกขี้นถวายความเคารพ และเมื่อเสด็จผ่านให้ถวายความเคารพทุกครั้ง

ระหว่างที่ทรงทอดผ้า ผู้เฝ่าฯ ต้องยืนด้วยความล้ำร่วม และหันหน้าไปยังที่ทรงยืนและรอจนกว่าจะทรงทอดผ้าเสร็จและเสด็จกลับไปประทับพระราชอาสน์ จึงถวายความเคารพและนั่งลง

หากมีพระสังฆ์หลายชุดผลัดเปลี่ยนกันสดับปกรณ์ จะทรงทอดผ้าจำนวนครบ ผู้เฝ่าฯ ต้องถวาย ความเคารพทุกครั้งที่ทรงลูกขี้น ประทับ และเสด็จผ่าน

กรณีทรงประเคนจตุปัจจัยไทยธรรมบูชาภันฑ์เทคนี ทรงประเคนสัญญาบัตร พัดยศ และผ้าไตร ผู้เฝ่าฯ ต้องยืนตรงรอจนกว่าจะเสร็จ

- พระสังฆ์ถวายอนุโมทนา ถวายอดิเรก และถวายพระพรลา

เมื่อพระสังฆ์ถวายอนุโมทนา (พิธีกรวดน้ำ) เริ่มตั้งแต่ ยถา วาริวาหฯ... พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือผู้แทนพระองค์ จะทรงหลงทักษิณาก (กรวดน้ำ) ผู้ฝ่าฯ ประนมมือไว้ เมื่อทรงหลงทักษิณากแล้ว หากทรงประนมพระหัตถ์ ผู้ฝ่าฯ ต้องประนมมือไว้ เมื่อทรงลดพระหัตถ์ลงหรือหลังจากทรงหลงทักษิณากเสร็จแล้วไม่ทรงประนมพระหัตถ์ ให้ผู้ฝ่าฯ ลดมือลง

เมื่อพระสังฆ์ถวายอนุโมทนาจบ ประธานสงฆ์ถวายอดิเรกและถวายพระพรลา เริ่มตั้งแต่ ...อะติเกรวัสสะสะตัง ชีวะตุ... พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะทรงประนมพระหัตถ์ ผู้ฝ่าฯ ไม่ต้องประนมมือ เนื่องจากเป็นการถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นการเฉพาะ และรวมถึงการถวายพระพรลา

กรณีการอ่านประกาศกระเสเพพระบรมราชโองการ

หากหมายกำหนดการกำหนดให้อาลักษณ์อ่านประกาศกระเสเพพระบรมราชโองการ เมื่ออาลักษณ์เริ่มอ่านว่า “ประกาศพระบรมราชโองการ...” ผู้ฝ่าฯ ที่นั่งอยู่ต้องลุกขึ้นยืนในท่ายืนตรงถวายความเคารพพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (โดยปกติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะไม่ทรงยืน) และต้องยืนอยู่ในท่าさまราชนกว่าอาลักษณ์จะอ่านจบ และพระบรมวงศ์ทุกพระองค์ประทับนั่งเรียบร้อยแล้ว ให้ผู้ฝ่าฯ ถวายความเคารพแล้วนั่งลง